

Ferðslumentan

Tá ein í skjótt 20 ár hevur arbeitt við ferðslutryggleika, um tað kann kallast so, kenst tað lítlið hugaligt at noyðast at ásanna, at stóran á hesum øki stórliga er versnað, eftir ár. Ein hevur onkuntíð, bæði í skrift og talu, roynt at propagandað fyrri øktum ferðslutryggleika, men hevur hetta í flestu fornum kenst sum »at sláa í eina dýnu«.

Ti má tað sigast at vera ein kærkomin gløtti, at nakrir av teimum, ið hava stóra ávirkan í samfelagnum, í hesum føri landslæknin og ein yvirlæknin, eru farnir at sýna hesum álvarsmáli stóran áhuga. So okkurt gott spyrst burtur úr ráðstevnum — hóast alt.

Ferðslulógin

Læknarnir nevndu m.a. at ávisar broytingar í ferðslulógini vilja økja um ferðslutryggleikan. Serliga nevna teir trygdarseðlarnar sum eitt ivamál, nú aðrir eru komnir so langt sum eisini at fáa teir á baksetrið.

Tað verður framvegis tosað almikið um, at feroyingum ikki tørva trygdarseðlar, at okkara ferðsluvánlukkur eru av einum serligum slagi, og ikki sum aðrastaðni í heiminum. Hetta er sjálvandi tvælt.

Annars tosa vit kanska í so nógv um tey, ið lata liv, móttvegis øllum teimum mongu, ið ikki doyggja, men fáa varandi mein. Flestu av hesum vóru sloppin munin lættari, um tey nýttu trygdarseðlar.

Um ferðslulógina er annars at siga, at hon

mest sum alla tíðina eigur at vera undir endurskoðan og harav fylgjandi ábøtum.

Annars er tað væl so, at ein mongd av forboðum og avmarkingum, í sjálvum sær ikki fremja stórvegis tryggleika, tí øll tey, sum vanliga koyra við skili, teimum tørvar ikki stórvegis forboð, meðan hini, ið av lyndi koyra ófýggjagliga — eisini gera tað, hvussu nógv forboð annars eru fyriset.

Skúlaværkið

Læknarnir, eins og onnur áður, eftirlýsa eina bettari ferðslumentan. Tað er væl ein dreymur hjá flestu okkara, men her henda neyvan stórvegis broytingar eftir stuttari tíð, og fyrri okkum, sum í dag koyra bil, er neyvan nokur vón, tí sum kunnugt: »Er ilt at venja gamlan hund uppi at sita«. Um nakað gott skal spyrjast burtur úr, má tí her byrjast við yngsta ættarliðinum — í barnagorðum og skúlum. T.d. er tað, sum samfelagið í dag er háttáð, kanska eins neyðugt at læra til fátangara sum at læra til bilferara.

Hesum, einum tí størsta vandamáli í dagsins samfelag, hava okkara skúlamyndugleikar sýnt alt ov litlan ans. Dømi: Vit hava í dag bygt upp eina nútímans skúlafrýsiting, við alskyns serfrøðingum og ráðgevum á flest øllum økjum — logar og gogar — sum Juul Jacobsen skemtliga tók til. Men í hesum dýra maskinari er ikki rúm fyrri einum ferðslupdagogi/psykologi. Tað frættist, at vit skulu hava ein hóp av musikpedagogum. Hetta er óivað í lagi, mentanin skal hava góð kor, men enn er eingin deyður av tvørandi tónleikamentan. Samstundis sum 10–20 fólk árliga lata liv vegna

okkara vánaligu ferðslumentan.

Vega- og býarplanleggjarar

Í gomlum býum og bygðum er kanska ikki lætt at gera umhvørvið ferðslutrygt, men tað gerst, og er viljin til staðar, so er væl eisini onkur loysnin. Nógv av tí, ið hesir takast við, tykist tó torført at fara. Dømi: Nýggir breiðir ferðsluvegir verða grópaðir gjøgnum friðarligar og hugnaligar bygdir, gjøgnum urtagarðar og inn at durahelluni hjá fólki, við tí úrsliti, at eitt áður friðarligt tún nú bráðliga er umbroytt til ein hættisligan ferðsluveg. Nakað, sum serliga tey veiku í ferðsluni, børn og gomul, hava ilt við at umstillast seg til, og hevur hetta sanniliga eisini kravt sini gjøld. At ikki nýtist so at vera siggja vit t.d. í Kvívík, har landsvegurin er lagdur væl og virðiliga uttan um bygðina!

Enn meira hugstoytt er, at har nýgerðir fara fram, nýggir vegir, nýggjar bygdir, verður ferðslutryggleikin í sera litlan mun tikin við.

Dømi: Vit hava í Havn teir sonevndu nýggju ringvegirnar, og taka vit t.d. vegamótið Varðagøti — Ringvegin ella Aargøti — Ringvegin, so mla áasannast, at her hava menn ikki verið hepnir, hvat tryggleika viðvikur. Ella taka vit tað nýggja Hotel Føroyar, so áttu ferðsluviðurskiptini har uppi at verið fingin í lag, áðrenn sjálva byggingina.

Uppi í Hoyvík hava vit fingið eina spildurnýggja bygð, Ovaru Hoydalar, eisini kallað »Snobbe«. Skamt frá bygðini er, sum tað eigur at vera, skúli og barnagarður. Men millum hesar stovnar og bygðalagið kemur hin vandamikli Vegurin Langi. Og um henda veg skulu so øll børn, fyrri at koma í skúla ella barnagarð. Hvat var meira náttúrligt, enn at her var gjerdur gongu- og súklutunnill undir vegnum.

Ein kundi eisini nevnt R.C. Effersøesgøtu, óivað mest ferðslaða strekkið í landinum, og henda vegin ferðast størsti partur av havnabørnum til og frá stadionøknum. So her átti avgjørt at verið við súklubreyt fram við vegnum.

Eisini ber til at gera gongutunnill undir R.C.E. úr túninum við SMS og yvir til bussstöðgistaðið. So slappst undan tí fløkju

av koyrandi og gangandi á hesum strekki.

Ákærvald og dómsvald

Persónliga trúgvi og ikki, at nakar gerst eitt betur menniskja av at verða »settur í skansan«. Men so leingi sum vit hava hesa rættarskipan, er tað rættliga ófatiligt, at brotsgerðir í ferðsluni ikki vera revsaðar á javnt við aðrar líknandi brotsgerðir.

Taki eg t.d. ein gassa og gevi onkrum hann so dygt í høvðið, at hetta verður honum at meini, ja so fái eg óiva nokur ár handan samfeligins jarnstengur. Taki eg harafurtimóti ein bil og koyri so ófýggjagliga við honum, at onkur liggur eftir á, ja so sleppi eg helst við eini litlari bót, og havi eg ikki koyrikort, so stendur mær frítt at fáa hetta í lag — ger so væl.

Her kunnu teir lógonu óiva lættliga sega meg »uppá pláss« við sini juridisku visind — men eftir stendur so veruleikin og talar fyrri seg.

Ráðið fyrri Ferðslutrygd

Samanborið við grannalond er RFF rættliga ungur stovnur her hjá okkum. Og Rómaborg var sum kunnugt ikki bygd eftir einum degi. Men nú fara vit at vóna, at ferðslan fær fastan tátt í ÚF, á javnt við Kvæði og Dans, poppur nú, poppur tá o.s.fr. Ítróttin tori eg ikki at nevna. Útvarpsstjórin er sjálvur formaður í RFF, og dagligi leiðarin eigur sjáldsamar gávur, tað verið seg frammanfyrri eini mannagúgvu ella í eini útvarpsmikrofon. So her skuldu vit havt gott í væntu.

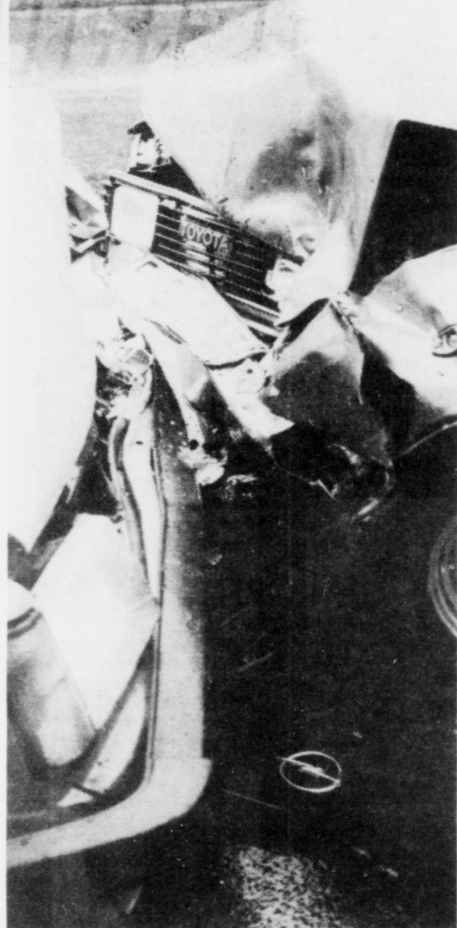
Ferðslufrálæran

Koyrlærarar okkara gera eftir forminum eitt gott arbeiði, og er tað í flestu fornum teir, ið skulu fáa eitt sindur av ferðslumentan út til tey koyrandi.

Men hvussu lágt myndugleikar okkara meta ferðslufrálæruna, skal eg loyva mær at lýsa heilt stutt. Í Noreg t.d. gongur tú eitt heilt ár á Satens Trafikkfærrerskole, fyrri at gerast koyrlærari. Eisini fara eftiráútbúgvar fram, fyrri eldri koyrlærarar og fólk frá bileftirlitinum. Hjá okkum kann ein teoretiskt gerast koyrlærari eftir 2–3 tímum.

Førararoyndin

Eftir at hava fingist við førararoyndir í útiðvið 20

ár, hevur ein gjørt sær ymsar metanir, millum annað at tað í ógvuliga litlan mun eru tey, ið illa klára seg til royndina, sum seinri gerast vandamiklir bilferarar. Men tíværri er tað so, at tey, ið klára royndina til UG, í alt ov stóran mun eru tey somu, sum fara út og gera skomm og skaða um seg í ferðsluni.

So tað at sita í einum bili og »dumpa fólk«, sum tikið verður til, hevur ikki ta neyðugu ávirkanina á okkara vánaligu ferðslumentan.

Løgreglan

Í okkara framkomna demokratiska samfelag skuldi ikki verið neyðugt at vit eru alt ov nógv at ansa eftir hvørjum øðrum. Land okkara eigur sum minst at líkjast einum politistati, har helvtin av fólkinum hevur til arbeiðis at ansa eftir hinari helvtini. Men so leingi sum ferðsluóskilið á vegnum okkara stendur við og versnar, er tíværri neyðugt við einum munandi effektivari politieftirliti.

Lyndiseyðkenni

okkara

Føroyingar flestir hava væl frá gomlum døgum verið pacifistar — friðarfólk, og hóast gerandisdagur teirra, á sjógv og á landi í haga og bjørgum, mangan var so vandamikil, at livið stóð í vága, so spældu teir tó ikki við hetta livið, men nýttu tvørturímóti hógv og størsta skynsemi í øllum livsins lutum.

Ti er tað so mikið meira hugstoytt at ásanna, at tá tað kemur til ferðsluna, so tykist tað sum hetta skynsemi og hógv, henda virðing fyrri livinum, ikki røkkur.

Skal tað tí vera ynski mitt, at allar góðar kreftir savnast móti hesum óskili — og basa tí.

Rókur Dalsgaard

Greinin var skrivað og handað okkum stutt eftir pressufundin við landslæknan og Óla Mikkelsen, og hevur sostatt einki samband við ta ferðsluráðstevnu, sum í hesum døgum verður hildin her á landi.

Blaðm.

Rókur Dalsgaard her saman við ungfolki á einum ferðsluskeiði í Vágum